

Wybrane regulacje Statutu ZRUU i Statutu KRASP: uwagi o charakterze porównawczym z komentarzem

prof. Jerzy Woźnicki

Politechnika Warszawska
Fundacja Rektorów Polskich

RAPORT PRZYGOTOWANY W RAMACH PROJEKTU MEIN-PW
„POLSKO-UKRAIŃSKA WSPÓŁPRACA INSTYTUCJI PRZEDSTAWICIELSKICH
REPREZENTUJĄCYCH REKTORÓW,
NA RZECZ DOSKONALENIA DZIAŁANIA UCZELNI”

Politechnika Warszawska | Wydział Administracji i Nauk Społecznych

Projekt MEiN-PW

pt. „Polsko-ukraińska współpraca instytucji przedstawicielskich reprezentujących rektorów, na rzecz doskonalenia działania uczelni”

Sfinansowano z dotacji Ministerstwa Edukacji i Nauki

PARTNER GŁÓWNY

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

PARTNERZY WSPIERAJĄCY

KRASP

Konferencja Rektorów
Akademickich Szkół Polskich

FUNDACJA
REKTORÓW
POLSKICH

PATRONAT

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Spis treści

Przedmowa	4
ROZDZIAŁ 1	
Założenia metodologiczne i komentarz ogólny	6
Koncepcja i kompozycja	6
Założenia metodologiczne	7
Zakres regulacji statutowych ZRUU i KRASP	8
ROZDZIAŁ 2	
Status instytucjonalny ZRUU i KRASP oraz strona formalna ich dokumentów konstytutywnych	11
ROZDZIAŁ 3	
Cele i zadania oraz sposób ich realizacji	14
ROZDZIAŁ 4	
Członkostwo, organy oraz wymogi dotyczące uchwał i wyborów	18
Członkostwo	18
Organy	20
Wymogi dotyczące uchwał i wyborów	25
ROZDZIAŁ 5	
Jednostki odrębne oraz wydzielone (konferencje rektorów poszczególnych typów uczelni, komisje i zespoły zadaniowe)	27
ROZDZIAŁ 6	
Majątek i finanse	31
Słowo końcowe	34
Bibliografia	35
O autorze	36

Przedmowa

Raport ten stanowi część IV do wydania II, rozszerzonego, autorskiej monografii pt. „Misja, społeczna rola i kultura instytucjonalna Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Sztuka rektorstwa, kontekst systemowy i dokonania KRASP”, wydanej z okazji 25-lecia KRASP w roku 2022 przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Raport został poświęcony refleksji o charakterze komparatywnym nad dokumentami konstytuującymi narodowe konferencje rektorów w Ukrainie i w Polsce.

Związek Rektorów Uczelni Ukrainy (ZRUU) jest – jak to określono w Statucie – „Organizacją”. Ma ona misję analogiczną do „Instytucji” jaką zgodnie z przepisami jest KRASP. W dalszych rozważaniach autor będzie odwoływał się do tych określeń. Zbliżona tożsamość obu tych podmiotów nie oznacza identyczności prawnego ich umocowania. Ponadto, w Ukrainie nie istnieje podmiot analogiczny do instytucji pn. Fundacja Rektorów Polskich (FRP). W Polsce działa on wspólnie z Instytutem Społeczeństwa Wiedzy (ISW) kreując think tank o rozpoznawalnej w świecie pozycji wśród centrów badań nad szkolnictwem wyższym. To te dwie, każda o osobnej, własnej osobowości prawnej, organizacje pozarządowe o statusie instytucji pożytku publicznego, założone przez rektorów, stanowią od 20 lat zaplecze merytoryczne KRASP. Think tank FRP-ISW realizuje na zlecenie Konferencji Rektorów wszystkie najważniejsze, kilkuletnie projekty badawcze o znaczeniu strategicznym dla rozwoju systemu szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce.

W tym Raporcie, autor dokonał wyboru fragmentów, we własnej ocenie o największym znaczeniu, z tekstów Statutów ZRUU i KRASP, odpowiednio, dokonując strukturyzacji cytatów i kwalifikując je do poszczególnych obszarów tematycznych. Następnie, w ramach każdego z nich przedstawione zostało zwarte podsumowanie treści tych przykładowych regulacji, z komentarzem autorskim o charakterze porównawczym. Chcąc uniknąć zawiłych wywodów niezbędnych w przypadku pełnej, szczegółowej analizy prawnoinstytucjonalnej jako metodologicznego narzędzia badań komparatywnych na gruncie nauk społecznych, autor poświęcił swoje rozważania przede wszystkim warstwie funkcjonalnej wynikającej z treści Statutów. Takie podejście powinno być bardziej interesujące dla szerokiego grona czytelników w Ukrainie, w tym zwłaszcza dla rektorów poszukujących zwiezłych informacji o charakterze ideowym i programowym, a także zarządczym, w odniesieniu do funkcjonowania narodowych konferencji rektorów w obu naszych krajach.

Warto podkreślić, że chociaż nie istnieją przeszkody do powoływania przez grupy zainteresowanych rektorów, zarówno w Ukrainie jak i w Polsce, działających w sposób formalny lub nieformalny innych związków, stowarzyszeń, zrzeszeń, klubów lub konferencji rektorów, np. o charakterze branżowym albo lokalnym, to właśnie ZRUU w Ukrainie oraz KRASP w Polsce są jedynymi podmiotami w swoich krajach uprawnionymi do posiadania statusu narodowej konferencji rektorów. Znajduje to także potwierdzenie w członkostwie zbiorowym ZRUU i KRASP w Europejskim Stowarzyszeniu Uniwersytetów (EUA).

Obie te Konferencje Rektorów wiążą od szeregu lat umowy o partnerskiej współpracy. Najpierw, w 2014 r. została zawarta z inicjatywy FRP umowa KRASP-ZRUU. Aby nadać tak zapowiedzianej współpracy większą dynamikę, w 2017 r., przy poparciu Ministerstw obu krajów podpisana została tzw. Umowa Trójstronna KRASP-FRP-ZRUU. Strony przyjęły, że w jej ramach uzgadniane będą w kolejnych aneksach programy wspólnych działań określone na okresy 3-letnie określone jako tzw. Cykle. W następstwie tych ustaleń, Ministerstwo Edukacji i Nauki w Polsce, finansuje od 2018 roku w formule kolejnych umów rocznych, realizację tzw. Projektu Polsko-Ukraińskiego (PP-U) pn. Polsko-ukraińska współpraca instytucji przedstawicielskich reprezentujących rektorów na rzecz doskonalenia działania uczelni. Działania te są prowadzone na zlecenie Ministra przez Politechnikę Warszawską przy wsparciu FRP i przy udziale ZRUU i KRASP, pod patronatem Ministra Edukacji i Nauki Ukrainy.

Aktualnie, w 2023 r. jesteśmy w 2. roku II Cyklu, a w uzgodnionym programie działań znajduje się m.in. wymiana doświadczeń na temat sposobu funkcjonowania ZRUU i KRASP. Z tych względów, do zaplanowanych działań zaliczyliśmy wydanie tej książki w języku ukraińskim. Stało się to tym bardziej pożyteczne, że w 2022 roku w wyniku działań w ramach PP-U, ZRUU jako narodowa konferencja rektorów Ukrainy uzyskał, przy poparciu KRASP, na specjalnym warunkach, prawa członkowskie w EUA.

Wydanie II książki trafia do rąk ukraińskich rektorów i ekspertów w okresie krwawej i niszczyielskiej wojny będącej następstwem agresji rosyjskiej. Oczekując na zwycięskie dla Ukrainy zakończenie konfliktu, jako najbliżsi partnerzy ukraińskich uczelni przekazujemy naszym ukraińskim przyjaciołom tę monografię mając nadzieję na wykorzystanie przedstawionych doświadczeń w przyszłych działaniach ZRUU i KRASP.

Jerzy Woźnicki

Założenia metodologiczne i komentarz ogólny

KONCEPCJA I KOMPOZYCJA

Podejmując się realizacji zadania przedstawienia komentarza o charakterze porównawczym do treści Statutów ZRUU i KRASP jako dwóch partnerskich podmiotów, autor zmuszony był ze względu na ograniczone ramy tej książki, do dokonania wyboru jedynie części regulacji statutowych jako przedmiotu swych rozważań.

EFEKTY DOKONANEGO WYBORU PRZEDSTAWIA NASTĘPUJĄCE ZESTAWIENIE ZRUU A KRASP

Zakres komentarza porównawczego Statutów obu podmiotów: fragmenty tekstów i ich zawartość merytoryczna zostały ograniczone do następujących zagadnień:

- I. Spis treści Statutów
- II. Rodzaje dokumentów stanowiących prawną podstawę działalności
- III. Status formalny każdego z podmiotów
- IV. Cele (i kierunki) działalności
- V. Zadania/działania
- VI. Sposób realizacji celów
- VII. Członkostwo
- VIII. Organy
- IX. Wymogi dotyczące uchwał i wyborów
- X. Jednostki odrębne oraz wydzielone (konferencje poszczególnych typów uczelni, komisje i zespoły zadaniowe)
- XI. Majątek i finanse

OGÓLNY UKŁAD TREŚCI PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

Każdy rozdział zaczyna się od zacytowania wskazanych, właściwych tematycznie fragmentów Statutu ZRUU i Statutu KRASP (cytaty wyróżniono kursywą), a następnie tekst zawiera autorskie uwagi i komentarz do tych treści.

ZAKRES TREŚCI POSZCZEGÓLNYCH ROZDZIAŁÓW W RELACJI DO PP. I-XI:

- p.1.: p. I
- p.2: pp. II, III
- p. 3: pp. IV, V
- p. 4: pp. VI, VII, VIII, IX
- p. 5: p. X
- p. 6: p. XI

ROZDZIAŁOM TYM NADANE ZOSTAŁY NASTĘPUJĄCE TYTUŁY:

1. Założenia metodologiczne i komentarz ogólny
2. Status instytucjonalny ZRUU i KRASP oraz strona formalna ich dokumentów konstytutywnych
3. Cele i zadania oraz sposób ich realizacji
4. Członkostwo, organy oraz wymogi dotyczące uchwał i wyborów
5. Jednostki odrębne oraz wydzielone (konferencje rektorów poszczególnych typów uczelni, komisje i zespoły)
6. Majątek i finanse

Autor nadał rozszerzonej wersji swojej książki charakter Wydania II zmienionego, kierując się intencją przekazania naszym partnerom ukraińskim ze ZRUU, nie tylko szczegółowych informacji o organizacji, kulturze, działaniach i dokonaniach KRASP w okresie 25. lat od utworzenia tej instytucji przez rektorów. Celem jest także odwołanie się do prawnych fundamentów będących podstawą funkcjonowania KRASP, ale z odwołaniem się do analogicznych, właściwych dla strony ukraińskiej, przepisów określających prawną i funkcjonalną tożsamość ZRUU.

Przywołując i komentując wybrane regulacje statutowe dotyczące obu narodowych konferencji rektorów, w wycinkowej z założenia analizie instytucjonalno-prawnej, autor nie unika w swych komentarzach odniesień o charakterze porównawczym.

ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

Niniejszy Raport tej monografii został poświęcony ocenie komparatywnej, wybranych regulacji Statutu ZRUU oraz Statutu KRASP, tj. podmiotów będących narodowymi konferencjami rektorów w rozumieniu statutu EUA¹

Celem jest identyfikacja i porównanie od strony funkcjonalnej przedstawionych w wybranych fragmentach, analogicznych regulacji statutowych obu partnerów. Podejmując się tego zadania autor przyjął następujące założenia:

¹ EUA membership brochure – <https://eua.eu/about/who-we-are.html> (dostęp z dnia 2023.02.27)

- Podstawą relacjonowanych prac jest oficjalne brzmienie Statutu KRASP² oraz tłumaczenie na język polski Statutu ZRUU z dnia 29.07.2021 r. zlecone w projekcie Polsko-Ukraińskim MEiN-PW³
- Autor we własnym zakresie dokonał zarówno strukturyzacji treści referowanej analizy, jak i arbitralnego wyboru poddanych własnemu komentarzowi fragmentów treści obu Statutów
- Celem prac nie jest dokonanie właściwej metodologicznie, wyczerpującej analizy instytucjonalno-prawnej obu dokumentów w pełnym zakresie treści ich regulacji ale raczej wydobycie jedynie tych elementów przyjętych przepisów wewnętrznych ZRUU i KRASP, które w największym stopniu określają tożsamość obu podmiotów, a w tym ich misję, status formalny, organy oraz sposoby realizacji zadań, z pominięciem w ogólności regulacji natury proceduralnej
- Odwołując się do spisu treści obu Statutów autor przedstawia swoje uwagi i komentarze ograniczając się do zakresu spraw wynikających z zagadnień wskazanych w tytułach kolejnych rozdziałów
- Rozdziały 2-6 mają wspólną strukturę obejmującą wybór wybranych fragmentów treści każdego ze Statutów, właściwych dla danego Rozdziału, a następnie przedstawienie dedykowanych uwag i komentarzy autora
- Struktura uwag i komentarzy przyjętych przez autora obejmuje następujące elementy:
 - ogólne odnotowanie co i w jaki sposób jest przedmiotem regulacji wybranych z tekstu obu dokumentów
 - wydobycie różnic co do zakresu i sposobu uregulowania spraw, niekiedy z próbą sięgnięcia do domniemanych intencji statutodawcy
 - komentarz podsumowujący zawierający uwagi do cytowanych treści regulacji, w ujęciu porównawczym

ZAKRES REGULACJI STATUTOWYCH ZRUU I KRASP

Zakres i strukturę każdego ze Statutów określa ich Spis treści, który przytaczamy w następującym brzmieniu, odpowiednio:

SPIS TREŚCI STATUTU ZRUU JAKO ORGANIZACJI⁴:

1. Przepisy ogólne
2. Cele, zadania oraz kierunki działalności Organizacji
3. Członkowie Organizacji, ich prawa i obowiązki.
Tryb uzyskania i zaprzestania członkostwa
4. Organy kierownicze Organizacji

² Statut KRASP uchwalony przez Zgromadzenie Plenarne KRASP w dniu 13 października 2011 r., ze zmianami dokonanymi w dniu 26 maja 2012 r., w dniu 23 listopada 2012 r., w dniu 18 listopada 2016 r., w dniu 16 listopada 2018 r. oraz w dniu 6 grudnia 2019 r.

³ Umowa MEiN-PW z dnia 31 stycznia 2023 r. (MEiN/2023/DWM/53)

⁴ Statut określa ZRUU jako Organizację

5. Tryb sprawozdawczy Prezydium Organizacji wobec jej członków
6. Tryb zaskarżeń decyzji, działań, zaniechań organów kierowniczych Organizacji oraz rozpatrzenia skarg
7. Źródła wpływów majątkowych oraz sposób wykorzystania środków i innego majątku
8. Tryb utworzenia, działalności i zaprzestania działalności odrębnych jednostek Organizacji
9. Ewidencja i sprawozdawczość
10. Wprowadzenie zmian i uzupełnień do Statutu Organizacji
11. Powiązania działalności Organizacji

SPIS TREŚCI STATUTU KRASP JAKO INSTYTUCJI⁵:

Preambuła

1. Przepisy ogólne
2. Członkostwo w KRASP
3. Zadania KRASP
4. Władze KRASP
5. Reprezentacja KRASP
6. Majątek i finanse KRASP
7. Rozwiązanie KRASP
8. Zmiana statutu KRASP
9. Przepisy przejściowe i końcowe

Przytoczone na podstawie Spisu treści obu Statutów zestawienie, zakresu i struktury regulacji, umożliwi sformułowanie kilku pierwszych uwag. Dokonując porównania obu Statutów z tego, z definicji ograniczonego punktu widzenia, można zauważyć widoczne, rzucające się w oczy różnice, co nie budzi szczególnego zdziwienia.

Statut KRASP otwiera Preambuła, której pozbawiony jest Statut ZRUU. Sama zawartość i kolejność poszczególnych punktów/paragrafów obu dokumentów także wykazuje pewne różnice. Inna jest kolejność spraw poddanych regulacjom, co nie ma jednak istotnego znaczenia. Różnią się też oba Statuty samym zakresem regulacji. Statut KRASP nie zawiera przepisów poświęconych prawom i obowiązkom członków. Zupełnie inaczej, w znacznie szerszym zakresie regulowane są w Statucie ZRUU obowiązki sprawozdawcze władz Związku, także wobec członków. Związane z tym są uregulowane możliwości dochodzenia swoich praw i przedstawiania roszczeń w tym zakresie. Wskazany jest np. tryb zaskarżania decyzji władz, reagowania na zachowania organów kierowniczych oraz rozpatrywania skarg.

W Statucie KRASP znajdują się szczegółowe regulacje określające zasady i tryb składania aplikacji i przeprowadzania procedury uzyskania przez uprawnione podmioty członkostwa w Instytucji, włączając w to nieznane na gruncie Statutu ZRUU członkostwo stowarzyszone.

⁵ Statut za Ustawą, określa KRASP jako Instytucję (przedstawicielską)

Sprawy i aspekty proceduralne przyjmowania nowych członków zostały w Statucie ZRUU potraktowane marginalnie.

Odnotowane różnice nie są zaskoczeniem i nie budzą wątpliwości jeśli uwzględni się odrębną podstawę działania obu podmiotów, a więc pierwotne akty do których odwołują się komentowane Statuty. W przypadku ZRUU jest to Ukraińska Ustawa o stowarzyszeniach⁶. Źródłem tożsamości KRASP jest umocowanie ustawowe w Prawie o szkolnictwie wyższym i nauce⁷, z przywołaniem jedynie niewielu wybranych regulacji z polskiej ustawy o stowarzyszeniach⁸.

Gdyby jednak naszą analizę ograniczyć do ogólnej konfrontacji zawartości Statutów ze wskazaniem jedynie zakresu zagadnień poddanych regulacji, to okazałoby się, że w obu dokumentach znacznie więcej jest podobieństw niż różnic. Wynika to z ogólnych wymogów regulacyjnych, podobnych w naszych krajach, dotyczących podmiotów o statusie i charakterze obu narodowych konferencji rektorów.

⁶ Закон України від 22.03.2012 Про громадські об'єднання № 4572-Vi, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17> (dostęp z dnia 2023.02.27)

⁷ Art. 337 ust.1 – Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668 ze zm.) <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/U/D20181668Lj.pdf> – dostęp z dnia 2023.02.27

⁸ Ustawa Prawo o Stowarzyszeniach (Dz. U. 1989 Nr 20 poz. 104) <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19890200104/U/D19890104Lj.pdf> – dostęp z dnia 2023.02.27

ROZDZIAŁ 2

Status instytucjonalny ZRUU i KRASP oraz strona formalna ich dokumentów konstytutywnych

W zakresie treści wskazanych w tytule rozdziału sytuują się m.in. następujące fragmenty wybrane przez autora z tekstów Statutu ZRUU oraz Statutu KRASP, odpowiednio:

ZATWIERDZONY przez Walne Zgromadzenie Organizacji Społecznej „Związek Rektorów Uczelni Ukrainy”, Protokół nr 2 z dnia 29.07.2021 r. **STATUT ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ „ZWIĄZEK REKTORÓW UCZELNI UKRAINY”(nowe brzmienie), 2021**

1. Przepisy ogólne

- 1.1. Organizacja Społeczna „ZWIĄZEK REKTORÓW UCZELNI UKRAINY”, zwana dalej Organizacją, jest dobrowolnym stowarzyszeniem publicznym typu non profit, powołanym w wyniku wolnej woli rektorów szkół wyższych w celu zapewnienia i obrony wspólnych interesów szkół wyższych, oświatowych zakładów prawno-naukowych, artystycznych, narodowych i kulturowych, na których czele stoją.
- 1.2. W swojej działalności Organizacja kieruje się zasadami Konstytucji Ukrainy, Ustaw Ukrainy „O stowarzyszeniach publicznych”, „O edukacji”, „O szkolnictwie wyższym”, innych aktów normatywnych i prawnych obowiązującego ustawodawstwa Ukrainy oraz niniejszego Statutu, zwanego dalej Statutem.
- 1.3. Organizacja w swoich działaniach jest niezależna od organów władzy państwowej i władzy samorządu lokalnego, pracodawców, ich związków, innych organizacji społecznych, partii politycznych, nie podlega im i nie jest przez nie kontrolowana. Stosunki z nimi regulują wspólne porozumienia na zasadach równoprawnego partnerstwa, dialogu i współpracy.
- 1.4. Organizacja jest stowarzyszeniem publicznym, którego założycielami i członkami są osoby fizyczne. Organizacja prowadzi swoją działalność na terenie całej Ukrainy.
- 1.5. Organizacja posiada osobowość prawną od chwili jej rejestracji zgodnie z zasadami wyznaczonymi w Ustawie Ukrainy „O państwowej rejestracji osób prawnych, osób fizycznych – przedsiębiorstw oraz formacji społecznych” z uwzględnieniem uwarunkowań, określonych w Ustawie Ukrainy „O stowarzyszeniach publicznych” (...)

STATUT Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich uchwalony przez Zgromadzenie Plenarne KRASP w dniu 13 października 2011 r., ze zmianami dokonanymi w dniu 26 maja 2012 r., w dniu 23 listopada 2012 r., w dniu 18 listopada 2016 r., w dniu 16 listopada 2018 r. oraz w dniu 6 grudnia 2019 r.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich – KRASP – została powołana w dniu 7 czerwca 1997 r. przez rektorów będących członkami konferencji rektorów poszczególnych typów szkół wyższych: uniwersytetów, uczelni technicznych, rolniczych, pedagogicznych,

ekonomicznych, medycznych i artystycznych. W dniu 20 kwietnia 1998 r. Zgromadzenie Plenarne KRASP podjęło decyzję o włączeniu do KRASP, na prawach członków założycieli, rektorów - członków konferencji rektorów akademii wychowania fizycznego.

W przekonaniu o istotnej roli uczelni zawodowych w systemie szkolnictwa wyższego KRASP współpracuje z konferencjami rektorów uczelni zawodowych.

KRASP stoi na straży tradycyjnych wartości akademickich, a w tym zasad etyki zawodowej, odpowiedzialności i konstytucyjnej zasady autonomii szkół wyższych, gwarantującej im w szczególności prawo do określania własnego stanowiska we wszystkich sprawach, którymi zainteresowana jest społeczność akademicka.

Doświadczenia pierwszych lat działania KRASP oraz procesy zachodzące w polskim i europejskim szkolnictwie wyższym wskazują na potrzebę działania Konferencji w szerokiej formule, zapewniającej możliwość współdziałania rektorów i poszanowania tożsamości różnych typów uczelni - publicznych i niepublicznych, dużych i małych, akademickich i zawodowych, prowadzących kształcenie na wielu kierunkach i bardziej specjalistycznych, działających w dużych ośrodkach akademickich i mniejszych miejscowościach, o wieloletniej tradycji i tych nowo utworzonych.

Rozdział I. Przepisy ogólne

§ 1

1. Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, zwana dalej KRASP, działająca na podstawie art. 337 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018, poz. 1668 ze zm.), zwanej dalej ustawą jest instytucją przedstawicielską środowiska szkolnictwa wyższego w rozumieniu ustawy.

Przytoczone fragmenty Statutów ZRUU i KRASP zawierają na wstępie informacje formalne określające organ, w przypadku ZRUU -Walne Zgromadzenie a w przypadku KRASP – Zgromadzenie Plenarne, który przyjął właściwy Statut, wraz ze wskazaniem daty tej decyzji. Należy odnotować także stwierdzenia określające tożsamość każdej z narodowych konferencji rektorów.

Związek Rektorów Uczelni Ukrainy zwany dalej Organizacją, ma status prawny Organizacji społecznej. Jest dobrowolnym stowarzyszeniem publicznym typu non profit działającym na podstawie Ustawy Ukrainy „O stowarzyszeniach publicznych”, z odwołaniem się także do zasad Konstytucji Ukrainy oraz innych mających zastosowanie aktów prawnych. Założycielami i członkami Organizacji są osoby fizyczne. Organizacja posiada osobowość prawną zgodnie z zasadami Ustawy Ukrainy „O państwowej rejestracji osób prawnych, osób fizycznych – przedsiębiorstw oraz formacji społecznych”.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich zwana dalej KRASP albo Instytucją, formalnie działa na podstawie Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jako instytucja przedstawicielska środowiska szkolnictwa wyższego. Do KRASP stosowane są jedynie wybrane, wskazane w Ustawie przepisy Ustawy Prawo o stowarzyszeniach. Założycielami i członkami KRASP na podstawie tej Ustawy, działającymi dobrowolnie, są uczelnie akademickie, tj. szkoły wyższe z uprawnieniami do doktoryzowania. KRASP posiada osobowość prawną w następstwie swego ustawowego umocowania.

Przepisy Statutu KRASP są poprzedzone preambułą odwołującą się m.in. do genezy powstania Instytucji, jej roli strażniczki tradycyjnych wartości akademickich, a w tym konstytucyjnej w Polsce zasady autonomii szkół wyższych. Statut ZRUU nie zawiera preambuły.

Pewnym odpowiednikiem części treści preambuły do Statutu KRASP jest fragment przepisów ogólnych Statutu ZRUU o niezależności Organizacji od organów władzy państwowej i innych władz. Co więcej, stwierdza się tam, że im ona nie podlega i nie jest przez nie kontrolowana.

W przypadku KRASP, Ustawa stwierdza, że organem nadzorującym Instytucję jest Minister. Z innego przepisu Ustawy i praktyki wynika jednak, że nadzór ten ogranicza się do zgodności działań z przepisami prawa.

Należy odnotować formalno-prawne różnice między umocowaniem i statusem obu podmiotów. ZRUU jest Organizacją Społeczną, KRASP jest Instytucją Przedstawicielską. Organizacja osiągnęła swój status pośrednio w wyniku aktu rejestracji, a Instytucja – bezpośrednio na podstawie umocowania ustawowego. Założycielami i członkami Organizacji są osoby fizyczne, a Instytucji – osoby prawne, albowiem są to uczelnie spełniające statutowy warunek akademickości. W Europie, w ogólności, podmioty o charakterze narodowych konferencji rektorów, działają na podstawie różnych rodzajów ich prawnego umocowania, w tym także na podstawie ustaw o stowarzyszeniach, obowiązujących w poszczególnych krajach. Z doświadczeń polskich wynika jednak, że osiągnięte przez KRASP w 2005 roku umocowanie ustawowe w Prawie o szkolnictwie wyższym, w istotny sposób poszerzyło możliwości skutecznego wpływania na politykę państwa w zakresie szkolnictwa wyższego i nauki, zwiększając i formalizując usytuowanie KRASP w środowisku oraz pozycję publiczną Instytucji, z pozytywnym wpływem na jej relacje z zainteresowanymi ministrami i komisjami parlamentarnymi.

Cele i zadania oraz sposób ich realizacji

W zakresie treści wskazanych w tytule rozdziału sytuują się m.in. następujące fragmenty wybrane z tekstów Statutu ZRUU oraz Statutu KRASP, odpowiednio:

STATUT ZRUU

2. Cele, zadania oraz kierunki działalności Organizacji

2.1. Organizacja została powołana i działa w celu zapewnienia i obrony praw oraz interesów członków Organizacji, sprzyjania poprawie jakości przygotowania fachowców z wykształceniem wyższym, zapewnienia autonomii szkół wyższych, a także koordynacji uczelni Ukrainy w dziedzinie edukacji, nauki, innowacji, ekonomii, prawa, sfery humanitarnej oraz innych sfer działalności, jak też zwiększenia roli instytucji szkolnictwa wyższego w życiu społecznym kraju.

2.2. Podstawowymi zadaniami działalności Organizacji są:

- podejmowanie działań sprzyjających zapewnieniu obrony praw i ustawowych interesów rektorów oraz uczelni, na czele których stoją, w relacjach z organami władzy państwowej, organizacjami zawodowymi, stowarzyszeniami publicznymi oraz powołanymi przez nie organami;
- współpraca z władzą państwową, samorządem lokalnym, organizacjami zawodowymi, stowarzyszeniami publicznymi oraz powołanymi przez nie organami;
- udział w partnerstwie publiczno-prywatnym w dziedzinie edukacji, nauki i działalności międzynarodowej;
- sprzyjanie obronie priorytetów edukacji, nauki i kultury jako czynników decydujących w rozwoju społeczno-gospodarczym i duchowym państwa oraz całego społeczeństwa;
- współpraca międzynarodowa w dziedzinie szkolnictwa wyższego i nauki.

2.3. Organizacja zgodnie z trybem wyznaczonym w ustawodawstwie realizuje swoją działalność w następujących kierunkach:

- spełnia i chroni swoje prawnie uzasadnione interesy oraz interesy swoich członków w relacjach z władzą państwową i publiczną;
- otrzymuje od władzy państwowej i samorządu lokalnego informacje niezbędne do realizacji swoich zadań i celów;
- zwraca się z inicjatywą wprowadzenia zmian do obowiązujących lub opracowania nowych aktów normatywnych i prawnych w dziedzinie szkolnictwa wyższego, działalności naukowej oraz innowacyjnej do organów, które zarządzają szkolnictwem wyższym;
- realizuje działalność informacyjną oraz redakcyjno-wydawniczą zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem Ukrainy;

- opracowuje rekomendacje do podjęcia decyzji w kwestiach szkolnictwa wyższego, działalności naukowej oraz innowacyjnej i aktywnie działa na ich rzecz przed strukturami władzy;
- udziela członkom Organizacji informacji z zakresu osiągnięć w dziedzinie szkolnictwa wyższego, działalności naukowej oraz innowacyjnej;
- organizuje oraz przeprowadza ogólnoukraińskie oraz międzynarodowe konferencje naukowe, naukowo-metodyczne, sympozja dotyczące aktualnych zagadnień szkolnictwa wyższego, działalności naukowej oraz innowacyjnej;
- bada, analizuje oraz wzbogaca doświadczenie z zakresu działania uczelni wyższych;
- ubiega się w Ministerstwie Oświaty i Nauki Ukrainy o środki materialnego i niematerialnego motywowania dyrektorów szkół wyższych;
- prowadzi konsultacje dla członków Organizacji oraz udziela im wsparcia metodycznego w zakresie ich bieżącej działalności;
- tworzy grupy robocze wśród pracowników szkół wyższych, przedstawicieli związków pracodawców, instytucji naukowych w celu przeprowadzenia ekspertyzy projektów ustawodawczych oraz aktów normatywnych i prawnych, opracowania dokumentów źródłowych oraz realizuje inne zadania statutowe;
- realizuje inne rodzaje działalności zgodnie z ustawodawstwem.

STATUT KRASP

Rozdział I

Przepisy ogólne

(...)

2. KRASP realizuje cele i zadania wynikające z ustawy (w szczególności z jej art. 251 ust. 4, art. 329 ust. 2, art. 337, art. 388 ust. 5, art. 404 ust. 5, art. 432 ust. 5 oraz 6) oraz niniejszego statutu, wspierając działania organów władzy publicznej na rzecz edukacji, nauki i kultury, a w szczególności współdziałając z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, innymi ministrami nadzorującymi uczelnie, instytucjami przedstawicielskimi środowiska szkolnictwa wyższego i nauki oraz agencjami akredytującymi uczelnie. (...)

Rozdział III

Zadania KRASP

§ 16. Do celów KRASP należy:

- inspirowanie i koordynowanie współdziałania uczelni członkowskich na rzecz realizacji ich misji,
- podejmowanie działań prowadzących do stworzenia efektywnego i zintegrowanego systemu edukacji narodowej oraz działanie na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego, nauki i kultury w kraju i za granicą,
- reprezentowanie misji szkolnictwa wyższego i nauki, a także wspólnych interesów uczelni akademickich,
- działanie na rzecz budowy europejskiej przestrzeni edukacyjnej i naukowej,
- reprezentowanie na wniosek konferencji rektorów uznanych przez KRASP wspólnych interesów publicznych uczelni akademickich i zawodowych,

- dbanie o przestrzeganie zasad etycznych, wartości akademickich i etosu nauczyciela akademickiego.

§ 17. Dla osiągnięcia celów, o których mowa w § 16, KRASP w szczególności:

- podejmuje działania na rzecz stworzenia społecznego poparcia dla rozwoju szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce,
- występuje do organów władzy publicznej w istotnych sprawach szkolnictwa wyższego, nauki i kultury oraz w żywotnych sprawach środowiska akademickiego,
- dba o zapewnienie odpowiednich warunków kształcenia studentów i doktorantów,
- wyraża z własnej inicjatywy opinie i przedstawia wnioski w sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki i kultury,
- współdziała ze stowarzyszeniami i korporacjami reprezentującymi polskie środowiska akademickie i naukowe oraz gospodarcze,
- współdziała z organami władzy publicznej, instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rozwoju edukacji, nauki i kultury,
- uczestniczy w działaniach międzynarodowych organizacji i stowarzyszeń zrzeszających uczelnie lub instytucje naukowe,
- podejmuje działania sprzyjające systematycznemu podnoszeniu jakości kształcenia i efektywności funkcjonowania uczelni,
- podejmuje działania wspierające podmiotowość studentów i doktorantów oraz elastyczność i różnorodność form kształcenia, wynikające m.in. z aktualnych uwarunkowań i przyszłych wyzwań oraz bogactwa tradycji instytucji akademickich,
- podejmuje działania sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi systemu szkolnictwa wyższego, obejmującego wszystkie typy i rodzaje uczelni,
- zapewnia zainteresowanym uczelniom członkowskim zaplecze informacyjne, szkoleniowe i doradcze w zakresie działania uczelni.

§ 18. KRASP, zgodnie z art. 337 ust. 4 ustawy, współdziała z organami władzy publicznej w sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki i kultury, w tym przedstawia organom władzy publicznej opinie i wnioski, w szczególności opinie i wnioski przedłożone przez konferencje rektorów będące członkami KRASP, przyjęte lub poparte przez właściwy organ KRASP.

W Statucie ZRUU wprowadzono trzy rozróżnione, osobne pojęcia: cele, podstawowe zadania i kierunki działalności Organizacji. Za cel pierwszy uznaje się zapewnienie i obronę praw oraz interesów członków Organizacji, którymi są - przypomnijmy to – osoby fizyczne. Ponadto do celów zalicza się sprzyjanie poprawie jakości kształcenia fachowców, zapewnianie autonomii szkół wyższych, a także koordynację działań uczelni Ukrainy w różnych obszarach.

W Statucie KRASP przywołane są cele i zadania wynikające z Ustawy, mające charakter opiniodawczy w sprawach m.in. zasad działania i kierunków rozwoju systemu szkolnictwa wyższego i nauki, zarządzania uczelniami, projektu budżetu państwa oraz projektów aktów prawnych dotyczących podobnego zakresu regulacji. Ponadto wskazane zostały m.in. takie cele jak współdziałanie z ministrami nadzorującymi uczelnie (różnych typów), innymi instytucjami przedstawicielskimi szkolnictwa wyższego i nauki oraz agencjami akredytującymi uczelnie.

W Statucie ZRUU wskazano analogiczne cele nazywając je jednak podstawowymi zadaniami, wśród których wymienia się m.in. udział w partnerstwie publiczno-prywatnym, czego nie znajdujemy w Statucie KRASP. Oba dokumenty zawierają szczegółowe i merytorycznie analogiczne w znacznym zakresie, katalogi (niezamknięte) realizowanych działań, określonych w różnej formie. Organizacja wyodrębnia część z nich nazywając je kierunkami, Instytucja wymienia je jako czynności realizowane przez KRASP.

Porównanie treści obu Statutów w referowanym tu zakresie nie wskazuje na istnienie różnic o znaczeniu merytorycznie istotnym. Oba dokumenty podkreślają nie tylko rolę opiniodawczą obu podmiotów wobec organów państwa, ale także swoje zadania o charakterze opiniotwórczym. Oznacza to zagwarantowanie sobie prawa do inicjatyw własnych, do działania nie tylko na zamówienie ze strony partnerów, w tym rządowych, oraz możliwość przedstawienia stanowiska w pełnym zakresie spraw mających znaczenie dla uczelni i członków społeczności akademickiej.

Statut ZRUU formułuje explicite i w sposób bardziej wyrazisty działania Organizacji w obronie i dla zapewnienia praw: członków Organizacji, członków wspólnoty akademickiej, uczelni, ale także ustawowych interesów samych rektorów, czego nie znajdujemy w Statucie KRASP.

Można z tego wywieść domysł o intencjach założycieli ZRUU nadania Organizacji także charakteru podmiotu o funkcjach obronnych, nieco na wzór instytucji związkowych.

ROZDZIAŁ 4

Członkostwo, organy oraz wymogi dotyczące uchwał i wyborów

W zakresie treści wskazanych w tytule rozdziału sytuują się m.in. następujące fragmenty wybrane z tekstów Statutu ZRUU oraz Statutu KRASP, odpowiednio:

CZŁONKOSTWO

STATUT ZRUU

(...)

1. Członkowie Organizacji, ich prawa i obowiązki.

Tryb uzyskania i zaprzestania członkostwa

- 3.1. Członkostwo w Organizacji jest sprawą indywidualną.
- 3.2. Członkami Organizacji mogą zostać rektorzy szkół wyższych Ukrainy niezależnie od ich podporządkowania oraz formy własności, którzy złożyli wnioski o członkostwo i wpłacają składki członkowskie, a także osoby reprezentujące związki pracodawców, instytucje naukowe, związki zawodowe, organizacje pozarządowe i inne.
- 3.3. Decyzję o przyjęciu w poczet członków Organizacji podejmuje Przewodniczący Organizacji na podstawie wniosku kandydata ze zobowiązaniem przestrzegania Statutu Organizacji, następnie powiadamia członków Organizacji podczas Walnego Zgromadzenia.
- 3.4. Członkowie Organizacji mogą zrezygnować z członkostwa w Organizacji lub mogą być uznani za członka honorowego Organizacji po zakończeniu pracy na stanowisku rektora na podstawie wniosku złożonego do Prezydium. W takim przypadku członek Organizacji jest uważany za byłego albo uznanego za honorowego członka Organizacji od chwili podjęcia decyzji przez Prezydium lub po zakończeniu sześciu miesięcy od dnia złożenia wniosku.

STATUT KRASP

Rozdział II

Członkostwo w KRASP

§ 4

KRASP utworzyły polskie uczelnie akademickie, zwane dalej uczelniami członkowskimi, reprezentowane przez rektorów.

§ 5

1. Status uczelni członkowskiej może być nadany indywidualnie – poszczególnym uczelniom akademickim, lub zbiorowo - wszystkim uczelniom akademickim, należącym do konferencji rektorów określonego typu uczelni.
2. Status uczelni członkowskich - zbiorowo wszystkim uczelniom akademickim należącym do konferencji rektorów określonego typu uczelni, niewymienionego w § 4 ust. 2, nadaje Zgromadzenie Plenarne KRASP na wniosek Prezydium KRASP.
3. Status uczelni członkowskiej - indywidualnie danej uczelni akademickiej należącej lub nie do konferencji rektorów określonego typu uczelni, wymienionego w § 4 ust. 2, nadaje Prezydium KRASP na wniosek zainteresowanej uczelni.
4. Status uczelni stowarzyszonej może być nadany indywidualnie poszczególnym uczelniom prowadzącym studia magisterskie. Status uczelni stowarzyszonej może być także nadany zbiorowo wszystkim uczelniom należącym do konferencji rektorów niewymienionych w ust. 2, zrzeszonym według określonych kryteriów. Do trybu nadawania statusu uczelni stowarzyszonej stosuje się odpowiednio postanowienia ust. 2 i 3.

§ 6

Postępowanie w sprawie nabycia indywidualnie statusu uczelni członkowskiej lub uczelni stowarzyszonej wszczynają się na wniosek rektora zainteresowanej uczelni, złożony na formularzu, którego formę ustala Prezydium KRASP, dostępnym na stronie internetowej KRASP.

Zakres spraw członkowskich komentowanych w tym punkcie ograniczamy jedynie do zasad, nie odnosząc się do szczegółowych procedur pozyskiwania albo rezygnowania z członkostwa w Organizacji albo Instytucji, odpowiednio. W Statucie ZRUU podkreśla się, że członkostwo jest nie tylko dobrowolne ale także indywidualne. Z wcześniejszych rozważań wynika, że członkami są osoby fizyczne a nie osoby prawne.

Ale członkami Organizacji mogą być osoby fizyczne reprezentujące osoby prawne, a w tym oczywiście rektorzy, niezależnie od przyporządkowania oraz formy własności ich uczelni. Należy odnotować, że członkami ZRUU mogą być także reprezentanci instytucji innych niż uczelnie, a w tym m.in. związków pracodawców, instytucji naukowych, związków zawodowych i organizacji pozarządowych, przy czym katalog tych podmiotów innych niż uczelnie nie został zamknięty. Statut ZRUU nie precyzuje procedur postępowania w sprawach członkowskich, ograniczając się do stwierdzenia wskazującego Przewodniczącego Organizacji jako organ podejmujący decyzję na podstawie złożonego wniosku o przyjęcie do Organizacji. Członkowie Organizacji są jedynie w następstwie jego decyzji, o niej powiadamiani. Statut przewiduje możliwość, po zakończeniu misji rektorskiej, przyznanie byłemu rektorowi statusu członka honorowego.

Zgodnie z Ustawą zawierającą umocowanie formalne KRASP, członkami Instytucji są uczelnie i tylko one, przy czym członkami mogą zostać decyzją Prezydium, jedynie uczelnie akademickie, spełniające warunek posiadania co najmniej dwóch uprawnień do doktoryzowania. Statut przewiduje też możliwość przyznania uczelni kształcącej magistrów, statusu uczelni stowarzyszonej, ze ścieżką umożliwiającą uzyskanie takiej pozycji zbiorowo, decyzją Zgromadzenia Plenarnego, przez uczelnie zrzeszone według określonych kryteriów.

Uczelnie członkowskie KRASP są reprezentowane w Instytucji przez swoich rektorów. Stąd KRASP jako konferencja rektorów posługuje się swoją nazwą własną i pozycją w EUA w ścisłym sensie zgodnie z brzmieniem jej tak sformułowanych regulacji statutowych. Analogiczna uwaga dotyczy także ZRUU jako związku rektorów.

Statut KRASP zawiera sformułowane w rozwiniętej formie szczegółowe procedury postępowania oraz wymagania z tym związane, zarówno na ścieżce nabywania jak i utraty uprawnień członkowskich. Ze względu na brak analogicznych regulacji w Statucie ZRUU, autor nie uznaje za celowe przywoływanie tych przepisów.

ORGANY

STATUT ZRUU

4. Organy kierownicze Organizacji

4.1. *Organami kierowniczymi Organizacji są: Walne Zgromadzenie Członków Organizacji, zwane dalej Walnym Zgromadzeniem, Prezydium Organizacji, Przewodniczący Organizacji.*

4.2. *Najwyższym organem kierowniczym Organizacji jest Walne Zgromadzenie Członków Organizacji, które jest zwoływane przez Prezydium Organizacji co najmniej raz w roku. Walne Zgromadzenie oraz Prezydium Organizacji mogą prowadzić posiedzenia z wykorzystaniem elektronicznych środków łączności. (...)*

(...) 4.4. *Walne Zgromadzenie:*

- określa główne kierunki i programy działalności Organizacji na najbliższy czas oraz w perspektywie czasowej;*
- zatwierdza Statut, wnosi do niego zmiany i uzupełnienia;*
- wybiera na okres pięciu lat Prezydium Organizacji, Przewodniczącego, Wiceprzewodniczących, Komisję Rewizyjną;*
- wysłuchuje i zatwierdza sprawozdania Prezydium Organizacji oraz Komisji Rewizyjnej;*
- zatwierdza na wniosek Prezydium Organizacji dokumenty normatywne i prawne, które reglamentują działalność Organizacji;*
- zatwierdza plan rzeczowo-finansowy Organizacji, wysokość opłat wstępnych i składek członkowskich oraz tryb ich wpłaty;*
- podejmuje decyzje o wstrzymaniu działalności Organizacji, powołuje komisję likwidacyjną, określa jej pełnomocnictwa oraz zatwierdza jej skład. (...)*

(...) 4.6. *Do kierowania działalnością Organizacji na okres między posiedzeniami Walnego Zgromadzenia wybierane jest Prezydium Organizacji, w skład którego wchodzi według stanowiska: Przewodniczący, Wiceprzewodniczący, Honorowy Przewodniczący, kierownicy poszczególnych działów oraz inne osoby na mocy decyzji Walnego Zgromadzenia na okres pięciu lat.*

Status Honorowego Przewodniczącego Organizacji jest nadawany na okres pięciu lat osobie, która kierowała Organizacją w poprzedniej kadencji.

(...) 4.10. Prezydium Organizacji:

- zarządza Organizacją w okresie między posiedzeniami Walnego Zgromadzenia;
- rozpatruje najważniejsze kwestie dotyczące działalności Organizacji, realizacji decyzji Walnego Zgromadzenia, opracowuje program jej działalności i przekazuje do zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie;
- realizuje współpracę międzynarodową w dziedzinie szkolnictwa wyższego i nauki;
- podejmuje decyzje o zwołaniu Walnego Zgromadzenia;
- zatwierdza nagrody Organizacji, wzory pieczęci, stempla, blankietów, symbolów i inne;
- z góry ustala i rozpatruje sprawy do rozstrzygnięcia przez Walne Zgromadzenie;
- przygotowuje wnioski dotyczące uhonorowania nagrodami państwowymi członków Organizacji;
- składa w imieniu Organizacji wnioski dotyczące aktualnych spraw w zakresie funkcjonowania szkół wyższych, zwraca się w apelach i listach otwartych do najwyższych urzędników państwowych, organów centralnych władzy wykonawczej, instytucji szkolnictwa wyższego w kwestiach związanych z ochroną interesów uczestników procesu edukacyjnego w szkołach wyższych;
- tworzy grupy ekspertów i grupy robocze w celu opracowania i realizacji projektów, zwraca się do organów zarządzających szkolnictwem wyższym z inicjatywą wprowadzenia zmian do obowiązujących lub opracowania nowych aktów normatywnych i prawnych w dziedzinie szkolnictwa wyższego,
- podejmuje decyzje o uhonorowaniu nagrodą Organizacji członków Organizacji oraz pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych szkół wyższych oraz pracowników organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw, instytucji, w tym zagranicznych za znaczny wkład w rozwój szkolnictwa wyższego.

4.11. Przewodniczący Organizacji kieruje bieżącą pracą Organizacji i ponosi pełną odpowiedzialność za realizację głównych zadań i decyzji.

(...)

4.13. Przewodniczący Organizacji:

- przewodniczy posiedzeniom Prezydium Organizacji i Walnego Zgromadzenia oraz podpisuje ich protokoły;
- organizuje wykonanie decyzji Walnego Zgromadzenia, Prezydium Organizacji;
- rozwiązuje kwestie dotyczące zwoływania posiedzeń Prezydium Organizacji i Walnego Zgromadzenia;
- dokonuje podziału obowiązków między członkami Prezydium Organizacji;
- otwiera i zamyka rachunki w instytucjach bankowych;
- działa w imieniu Organizacji i Prezydium Organizacji, reprezentuje ich interesy wobec organów władzy i zarządu, w tym na poziomie międzynarodowym;
- podpisuje dokumenty finansowo-rozliczeniowe oraz zarządza majątkiem i głównymi zasobami Organizacji w ramach swoich pełnomocnictw.

4.14. Wysokość wynagrodzenia z tytułu pełnienia obowiązków Przewodniczącego oraz Wiceprzewodniczących jest określana przez Walne Zgromadzenie.

(...)

STATUT KRASP

Rozdział IV

Władze KRASP

§ 22

1. Organami KRASP są:

- *Zgromadzenie Plenarne KRASP, będące walnym zebraniem członków w rozumieniu art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, zwanej dalej Prawem o stowarzyszeniach, w związku z art. 337 ust. 6 ustawy,*
- *Prezydium KRASP, będące zarządem w rozumieniu art. 11 ust. 3 Prawa o stowarzyszeniach, w związku z art. 337 ust. 6 ustawy.*
- *Przewodniczący KRASP,*
- *Komisja Rewizyjna KRASP, będąca organem kontroli wewnętrznej w rozumieniu art. 11 ust. 3 Prawa o stowarzyszeniach, w związku z art. 337 ust. 6 ustawy.*

2. Kadencja organów KRASP pokrywa się z kadencją rektorów określoną w ustawie.

§ 23

W skład Zgromadzenia Plenarnego KRASP wchodzi:

- *przedstawiciele uczelni członkowskich,*
- *członkowie Prezydium KRASP.*

§ 24

Zgromadzenie Plenarne KRASP:

- *nadaje status uczelni członkowskich w trybie zbiorowym,*
- *uchwala wytyczne kierunkowe dla pozostałych organów i komisji KRASP,*
- *dokonuje wyboru Przewodniczącego KRASP i jego zastępców, Komisji Rewizyjnej KRASP oraz może dokonywać wyboru Honorowego Przewodniczącego KRASP,*
- *rozpatruje i zatwierdza sprawozdania Przewodniczącego KRASP z działalności KRASP,*
- *zatwierdza sprawozdania finansowe zgodnie z przepisami o rachunkowości,*
- *podejmuje uchwały z własnej inicjatywy, na wniosek Prezydium lub Przewodniczącego KRASP albo przewodniczącego konferencji rektorów danego typu uczelni akademickich,*
- *wyraża opinię w sprawach, o których mowa w art. 329 ust. 2 ustawy.*

§ 25

1. Zgromadzenie Plenarne KRASP zwołuje Przewodniczący lub – z upoważnienia Prezydium - jego zastępca, w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz w roku:

- *z własnej inicjatywy,*
- *na wniosek Prezydium KRASP,*
- *na wniosek Komisji Rewizyjnej KRASP,*
- *na wniosek co najmniej trzech konferencji poszczególnych typów uczelni akademickich*

2. W okresie między posiedzeniami Zgromadzenia Plenarnego w jego imieniu działa Prezydium KRASP.

§ 26

Przewodniczącego KRASP oraz jego dwóch zastępców wybiera Zgromadzenie Wyborcze, złożone z rektorów wybranych na nową kadencję, w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością ważnie oddanych głosów, przy obecności więcej niż połowy uprawnionych do głosowania.

§ 27

Przewodniczący KRASP kieruje działalnością Konferencji, przewodniczy pracom Prezydium KRASP oraz reprezentuje KRASP na zewnątrz.

§ 28

Zgromadzenie Plenarne KRASP wspólnie z gronem rektorów-elektów może, na wniosek Przewodniczącego-elekta KRASP, nadać, w trybie określonym w § 26 ust. 1, ustępującemu Przewodniczącemu KRASP na okres kolejnej kadencji status Honorowego Przewodniczącego KRASP.

§ 29

1. W skład Prezydium KRASP wchodzi z urzędu:

- Przewodniczący KRASP,
- Honorowy Przewodniczący KRASP,
- dwóch zastępców Przewodniczącego KRASP,
- przewodniczący wymienionych w § 4 ust. 2 konferencji rektorów poszczególnych typów uczelni, wybrani przez te konferencje.

2. W skład Prezydium KRASP wchodzi także przewodniczący komisji stałych KRASP, komisji powołanych na okres kadencji oraz przewodniczący Zespołu Bolońskiego KRASP, o ile są rektorami lub byłymi rektorami uczelni członkowskich.

3. W pracach Prezydium KRASP biorą udział z głosem doradczym:

- Sekretarz Generalny KRASP,
- Przewodniczący Komisji Rewizyjnej KRASP albo jego zastępca lub upoważniony przez przewodniczącego Komisji członek Komisji,
- inne osoby zaproszone przez Prezydium lub Przewodniczącego KRASP.

4. Liczba rektorów aktualnie pełniących swe funkcje nie może wynosić mniej niż dwie trzecie składu Prezydium.

§ 30

1. Prezydium KRASP w okresie między posiedzeniami Zgromadzenia Plenarnego KRASP podejmuje uchwały w imieniu KRASP, a ponadto:

- reprezentuje KRASP na zewnątrz,
- powołuje stałe i doraźne komisje KRASP,
- nadaje status uczelni członkowskich i stowarzyszonych KRASP w trybie indywidualnym,
- podejmuje wszystkie decyzje niezastrzeżone dla innych organów KRASP.

2. Prezydium KRASP zwołuje nie rzadziej niż raz na kwartał Przewodniczący KRASP lub, z jego upoważnienia, zastępca Przewodniczącego:

- z własnej inicjatywy,
- na wniosek Komisji Rewizyjnej KRASP,
- na wniosek co najmniej 3 członków Prezydium.

§ 31

Komisja Rewizyjna składa się z od 5 do 9 osób wybieranych przez Zgromadzenie Plenarne KRASP w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością ważnie oddanych głosów, przy obecności więcej niż połowy uprawnionych do głosowania.

W Statucie ZRUU mówi się o „organach kierowniczych Organizacji”, które są wymienione explicite. Należą do nich:

- Walne Zgromadzenie Członków – najwyższy organ kierowniczy
- Prezydium
- Przewodniczący

W Organizacji działa także Komisja Rewizyjna, która nie została wymieniona wśród organów kierowniczych. Walne Zgromadzenie Członków powołuje pozostałe organy kierownicze oraz Komisję Rewizyjną, a ponadto ma typowe uprawnienia Walnego Zgromadzenia w prawie o stowarzyszeniach. Na gruncie Statutu ZRUU, Prezydium zarządza Organizacją gdy nie działa Zgromadzenie, a w tym prowadzi konsultacje dla członków Organizacji i udziela im wsparcia merytorycznego w zakresie ich bieżącej działalności. Tworzy też grupy robocze wśród pracowników szkół wyższych i innych instytucji reprezentowanych w Organizacji, w celu m.in. opracowywania ekspertyz, opinii na temat aktów normatywnych i dokumentów źródłowych. Decyzją Prezydium powstają też grupy robocze, w tym grupy ekspertów do realizacji projektów oraz opracowywania wniosków i przygotowywania inicjatyw w sprawach należących do zadań ZRUU. W katalogu szczegółowych zadań Prezydium, obok typowych jego kompetencji na gruncie prawa o stowarzyszeniach, znajdujemy m.in. zatwierdzanie nagród Organizacji dla szerokiego grona adresatów oraz wniosków o nagrody państwowe dla jej członków.

Przewodniczący Organizacji ma zadania statutowe typowe dla reprezentowanej przez siebie pozycji w stowarzyszeniach. Z tytułu pełnienia swoich funkcji, Przewodniczący i jego zastępcy pobierają wynagrodzenie, którego wysokość ustala Zgromadzenie.

W Statucie KRASP używa się określenia „władze KRASP”. W katalogu zamkniętym znajdujemy następujące organy należące do tych władz:

- Zgromadzenie Plenarne
- Prezydium
- Przewodniczący
- Komisja Rewizyjna

Zgromadzenie Plenarne ma analogiczne kompetencje jak Walne Zgromadzenie stowarzyszenia. Jego członkami, co jest warte podkreślenia, są przedstawiciele uczelni członkowskich – ale mogą nimi być i w praktyce są - także członkowie Prezydium z grona byłych rektorów, jeśli pełnią funkcje przewodniczących Komisji KRASP. W ogólności, pozostałe regulacje dotyczące organów KRASP są podobne do tych opisanych w Statucie ZRUU. Można jednak wskazać przykładowo pewne różnice.

Inne w KRASP są procedury wyłaniania składu Prezydium, albowiem w ZRUU nie działają jako ciała statutowe, komisje. Nie istnieją też konferencje rektorów typów szkół, o których mowa w Rozdziale II Statutu KRASP. A to przewodniczący tych podmiotów wchodzi z urzędu w skład Prezydium. KRASP nie oferuje swoich nagród, ani tym bardziej rutynowo nie przedstawia właściwym organom własnych wniosków o nagrody państwowe dla swoich członków.

WYMOGI DOTYCZĄCE UCHWAŁ I WYBORÓW

STATUT ZRUU

(...) 4.5. Walne Zgromadzenie jest uważane za prawomocne w przypadku obecności na nim ponad 1/2 członków Organizacji. Decyzje podejmowane są zwykłą większością głosów, oprócz kwestii dotyczących wykluczenia członków z Organizacji, jej samorozwiązania lub reorganizacji, wniesienia zmian i uzupełnień do Statutu, przejęcia własności Organizacji na kwotę, która stanowi pięćdziesiąt i więcej procent majątku Organizacji, które podejmowane są 3/4 głosów liczby obecnych członków Organizacji w głosowaniu otwartym lub tajnym.

STATUT KRASP

§ 40.

- 1. Przy podejmowaniu uchwał i postanowień organy i komisje KRASP dążą do uzyskania konsensusu.*
- 2. Jeżeli osiągnięcie konsensusu jest niemożliwe, uchwały zapadają, z zastrzeżeniem § 26 ust. 1, § 31 ust. 1, § 43 i § 47, większością 2/3 ważnie oddanych głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.*

§ 41.

- 1. Czynne prawo wyborcze oraz prawo głosu w organach KRASP przysługuje rektorom uczelni członkowskich posiadających uprawnienia do nadawania stopnia doktora. Prawo głosu w organach KRASP przysługuje także członkom Prezydium niebędącym rektorami.*
- 2. Bierne prawo wyborcze w wyborach Przewodniczącego KRASP i jego zastępców oraz prawo kandydowania do składu Prezydium KRASP przysługuje rektorom uczelni członkowskich posiadających co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz co najmniej jedno uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego. (...)*

Niewiele miejsca poświęcili autorzy Statutu ZRUU i Statutu KRASP kwestiom rozpatrywanym w tym punkcie. W Organizacji, decyzje są podejmowane zwykłą większością głosów, oprócz szczególnych kwestii wymagających większości kwalifikowanej. Można też odnotować, że Prezydium zostaje ukonstytuowane przez Walne Zgromadzenie, podobnie wybierani są Przewodniczący i Wiceprzewodniczący. Wymogi kworum powszechnie stosowane znajdują poszanowanie w pracach Walnego Zgromadzenia.

W przypadku KRASP, obowiązują w części podobne ale także odmienne regulacje. Inaczej konstytuowane jest Prezydium. Rozróżnia się bierne i czynne prawo wyborcze do tego organu (zob. przywołany wyżej §41 Statutu KRASP). Przyczyn tych nader rygorystycznych regulacji

należy poszukiwać w pierwszych latach działania KRASP. Instytucja powstawała w warunkach pewnych obaw (a nawet sporów) ze strony mniejszości członków w osobach rektorów dużych uczelni, z drugiej zaś większości członków reprezentujących mniejsze uczelnie. Przyjęty został zaproponowany wtedy przez Przewodniczącego Komisji ds. Legislacyjnych KRASP, tzw. Kompromis KRASP-owski, którego wyrazem w Statucie są przywołane wyżej regulacje.

Jednostki odrębne oraz wydzielone (konferencje rektorów poszczególnych typów uczelni, komisje i zespoły zadaniowe)

W zakresie treści wskazanych w tytule rozdziału sytuują się m.in. następujące fragmenty wybrane z tekstów Statutu ZRUU oraz Statutu KRASP, odpowiednio:

STATUT ZRUU

8. Tryb utworzenia, działalności i zaprzestania działalności odrębnych jednostek Organizacji

- 8.1. *Organizacja posiada oddzielne jednostki w Autonomicznej Republice Krymu, obwodach oraz w Kijowie.*
- 8.2. *Odrębne jednostki w swojej działalności kierują się niniejszym Statutem oraz Postanowieniami o jednostce odrębnej, które zatwierdzone są przez Zgromadzenie członków jednostki odrębnej.*
- 8.3. *Decyzję o utworzeniu odrębnej jednostki podejmuje Prezydium Organizacji po wpłynięciu co najmniej trzech wniosków ze strony przyszłych członków odrębnej jednostki.*
- 8.4. *Odrębne jednostki Organizacji nie posiadają osobowości prawnej.*
- 8.5. *Kierownik odrębnej jednostki jest wybierany przez Zgromadzenie członków odrębnej jednostki.*
- 8.6. *Najwyższym organem kierowniczym odrębnej jednostki jest Zgromadzenie członków odrębnej jednostki.*

STATUT KRASP

§ 4

(...) 2. Rektorzy, o których mowa w ust. 1, mogą działać w ramach konferencji rektorów poszczególnych typów uczelni akademickich:

- uniwersytetów,
- uczelni technicznych, w tym uczelni morskich,
- uczelni rolniczych,
- uczelni pedagogicznych,
- uczelni ekonomicznych,
- uczelni medycznych,
- uczelni artystycznych,

- uczelni wychowania fizycznego,
 - uczelni wojskowych i uczelni służb państwowych,
 - akademickich uczelni niepublicznych.
3. Zasady i tryb działania konferencji rektorów, o których mowa w ust. 2 i ust. 3 mogą określać regulaminy uchwalone przez te konferencje.

(...)

§ 33

1. W celu realizacji istotnych celów KRASP tworzone są komisje stałe i dorażne.
2. Komisjami stałymi KRASP są:
 - Komisja ds. Organizacyjnych i Legislacyjnych,
 - Komisja ds. Kształcenia,
 - Komisja ds. Nauki,
 - Komisja ds. Innowacyjności i Współpracy z Gospodarką,
 - Komisja ds. Ekonomicznych,
 - Komisja ds. Współpracy Międzynarodowej,
 - Komisja ds. Infrastruktury Informatycznej,
 - Komisja ds. Komunikacji i Odpowiedzialności Społecznej,
 - Komisja ds. Akredytacji i Rankingów,
 - Komisja ds. Sportu Akademickiego.
3. Komisje dorażne mogą być tworzone w celu załatwiania określonych spraw i mają okresowy charakter.

§ 34

1. Komisje powołuje i odwołuje Prezydium KRASP, określając ich skład, w tym przewodniczącego, a także wyznaczając jej zadania.
2. W skład komisji wchodzi rektorzy uczelni członkowskich. W skład komisji mogą wchodzić także byli rektorzy uczelni członkowskich oraz eksperci.
3. Przewodniczącym komisji jest rektor lub były rektor uczelni członkowskiej.
4. Przewodniczący komisji zwołuje jej posiedzenie nie rzadziej niż raz w roku.

§ 35

1. Rezultaty prac komisji mają charakter wewnętrzny i mogą być przedstawiane wyłącznie organom KRASP.
2. Szczegółowy tryb pracy komisji może określać jej regulamin nadany przez Prezydium KRASP.

§ 36

1. W ramach Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich działa Zespół Boloński KRASP.
2. W skład Zespołu Bolońskiego wchodzi osoby wyznaczone przez Prezydium, w tym jego przewodniczący, powoływany przez Prezydium na okres kadencji organów KRASP.

3. Zadaniem Zespołu Bolońskiego jest okresowe dokonywanie oceny przebiegu Procesu Bolońskiego oraz przedstawianie inicjatyw i rekomendacji dotyczących niezbędnych działań w tym zakresie.

§ 37

1. W ramach Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich działa Komitet Dobrych Praktyk KRASP.
2. W skład Komitetu Dobrych Praktyk KRASP wchodzi osoby wyznaczone przez Prezydium, w tym jego przewodniczący, powoływane przez Prezydium na okres kadencji organów KRASP.
3. Zadaniem Komitetu Dobrych Praktyk KRASP jest działanie na rzecz przestrzegania zasad etyki zawodowej środowiska akademickiego, w tym Kodeksu Dobre Praktyki w Szkołach Wyższych, uchwalonego przez Zgromadzenie Plenarne KRASP dnia 26 kwietnia 2007 r.
4. Komitet Dobrych Praktyk KRASP w zakresie przestrzegania zasad etycznych, wartości akademickich i etosu nauczyciela akademickiego, o których mowa w § 16 lit. f, współdziała z Prezydium.
5. Komitet Dobrych Praktyk KRASP współdziała z innymi podmiotami działającymi na rzecz spraw określonych w ust. 4, w szczególności z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polską Komisją Akredytacyjną oraz innymi podmiotami o podobnym zakresie działania.
6. Przewodniczący Komitetu Dobrych Praktyk KRASP zwołuje jego posiedzenie nie rzadziej niż raz na dwa lata.

Statut ZRUU wprowadza pojęcie odrębnych jednostek Organizacji, działających odpowiednio, w Autonomicznej Republice Krymu, obwodach oraz w Kijowie. Autor w swym komentarzu nie odnosi się do regulacji dotyczących tych jednostek, albowiem w strukturze KRASP nie znajdują one swych odpowiedników. Mogłyby stać się nimi tzw. lokalne konferencje rektorów powoływane nieformalnie w ośrodkach akademickich, zwłaszcza ale nie tylko takich jak Warszawa, Kraków, Poznań itd⁹.

Jednak podmioty te, tworzone z własnej inicjatywy przez zainteresowanych rektorów, działając w pełni autonomicznie poza strukturami KRASP, kontynuują przede wszystkim tradycję i kulturę lokalnej współpracy rektorów i uczelni, w szczególności także z władzami lokalnymi.

Należy natomiast odnotować funkcjonowanie formalnie dookreślonych w Statucie KRASP struktur w postaci konferencji rektorów poszczególnych typów uczelni akademickich. Dziesięć takich „branżowych” konferencji rektorów działa w KRASP w warunkach ich autonomii programowej i organizacyjnej.

W KRASP powoływane są umocowane w Statucie, także w liczbie dziesięciu, tzw. komisje stałe zajmujące się sprawami wskazanymi w ich nazwach własnych.

⁹ Przykładem może tu być Konferencja Rektorów Uczelni Warszawskich (KR UW)

Ponadto, w KRASP umocowanie statutowe mają także:

- Zespół Boloński
- Komitet Dobrych Praktyk

Zadaniem Zespołu Bolońskiego składającego się z ekspertów jest okresowe dokonywanie oceny przebiegu Procesu Bolońskiego w kraju i w Europie.

Zadaniem Komitetu Dobrych Praktyk KRASP są działania na rzecz przestrzegania zasad etyki zawodowej środowiska akademickiego, a w tym Kodeksu Dobre Praktyki w Szkołach Wyższych, uchwalonego przez Zgromadzenie Plenarne KRASP w 2007 r., rozszerzonego następnie w 2022 r. o dwa Dodatki: nr 1 pt. Propozycje do kodeksu etyki zawodowej nauczyciela akademickiego w procesie kształcenia oraz w przekazie publicznym – i nr 2 pt. Dobre praktyki w działaniach rady uczelni. Pomysł i projekt Kodeksu zawdzięczamy Fundacji Rektorów Polskich, która zaproponowała także jego rozszerzenie, o wymienione Dodatki opracowane we współdziałaniu z Komisją ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP.

Majątek i finanse

W zakresie treści wskazanych w tytule rozdziału sytuują się m.in. następujące fragmenty wybrane z tekstów Statutu ZRUU oraz Statutu KRASP, odpowiednio:

STATUT ZRUU

(...) 4.4. *Walne Zgromadzenie:*

- *zatwierdza plan rzeczowo-finansowy Organizacji, wysokość opłat wstępnych i składek członkowskich oraz tryb ich wpłaty; (...)*

(...) 4.18. *Komisja Rewizyjna przedkłada do zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie sprawozdanie z działalności finansowo-gospodarczej Organizacji, a Prezydium – roczne sprawozdanie z audytu. (...)*

7. Źródła wpływów majątkowych oraz sposób wykorzystania środków i innego majątku

7.1. *Organizacja jest organizacją typu non profit. Status organizacji non profit oznacza:*

- *utworzenie i rejestrację w trybie wyznaczonym przez prawo regulujące działalność organizacji typu non profit oraz wniesienie przez organ kontrolujący do Rejestru Instytucji i Organizacji Non Profit;*
- *brak możliwości podziału otrzymanych dochodów (zysków) lub ich części między założycieli (udziałowców), członków takiej organizacji, pracowników (oprócz wynagrodzenia za ich pracę, naliczania jednolitej składki socjalnej), członków organów kierowniczych oraz innych powiązanych z nimi osób.*

Dochody Organizacji są wykorzystywane wyłącznie w celu finansowania kosztów na jej utrzymanie, realizację celów (zadań) oraz kierunków działalności określonych w jej dokumentach założycielskich.

7.2. *Z tytułu realizacji celów i zadań statutowych Organizacja ma prawo do własnej ruchomości i nieruchomości, sprzętu, transportu, innych zasobów, których nabycie nie jest zabronione przez obowiązujące ustawodawstwo Ukrainy.*

7.3. *Organizacja może wynajmować niezbędne ruchomości i nieruchomości.*

7.4. *Środki pieniężne i majątek Organizacji są tworzone poprzez:*

- *opłaty wstępne i składki członkowskie;*
- *dobrowolne wpłaty pieniężne oraz darowizny ze strony ukraińskich i zagranicznych obywateli, organizacji, stowarzyszeń i przedsiębiorstw.*

Zarządzanie majątkiem i środkami Organizacji w ramach planu rzeczowo finansowego wydatków Organizacji realizuje Prezydium Organizacji.

7.5. *Tryb wykorzystania mienia jest wyznaczany przez organy kierownicze Organizacji zgodnie z ich kompetencją, aczkolwiek środki finansowe i pozostały majątek Organizacji mogą być wykorzystane do realizacji celów, zadań statutowych, opłacania pracowników etatowych oraz na cele dobroczynne.*

- 7.6. Organizacja prowadzi działalność zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem Ukrainy, która jest skierowana na realizację zadań statutowych i nie jest rozpatrywana jako działalność przedsiębiorcza lub inna działalność dochodowa.
- 7.7. Aby wykonywać zadania i cele statutowe, Organizacja może realizować niezbędną działalność gospodarczą i inną poprzez tworzenie samodzielnych instytucji posiadających osobowość prawną, zakładanie przedsiębiorstw i fundacji, wykorzystanie drukowanych i innych środków przekazu masowego w sposób przewidziany przez ustawodawstwo.
- 7.8. Kontrolę nad źródłami i wysokością wpływów, płaceniem podatków sprawują właściwe organy finansowe i regulacyjne.
- 7.9. Organizacja jest zobowiązana do okresowego, jednak nie rzadziej niż raz w roku, publikowania pełnego sprawozdania o źródłach pozyskiwania funduszy (majątku) w celu realizacji swojej działalności oraz o kierunkach ich wykorzystania zgodnie z ustawodawstwem.

STATUT KRASP

(...)

§ 32

1. Do kompetencji Komisji Rewizyjnej KRASP należy:
 - kontrolowanie co najmniej raz w roku całokształtu działalności KRASP,
 - kierowanie wniosków i zaleceń pokontrolnych do Prezydium KRASP,
 - ocena sprawozdania z działalności i sprawozdania finansowego oraz składanie podczas posiedzenia Zgromadzenia Plenarnego KRASP sprawozdania z wyników tej oceny wraz z wnioskami dotyczącymi udzielenia absolutorium Prezydium KRASP,
 - występowanie z wnioskiem o zwołanie Prezydium KRASP lub Zgromadzenia Plenarnego KRASP.
2. Komisja Rewizyjna działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu. (...)

Rozdział VI

Majątek i finanse KRASP

§ 43

1. KRASP pokrywa koszty swej działalności ze składek wnoszonych przez uczelnie członkowskie, uczelnie stowarzyszone oraz uczelnie członkowskie konferencji stowarzyszonych.
2. Wysokość składek oraz plan rzeczowo-finansowy ustala Prezydium KRASP.

§ 44

1. Do podejmowania decyzji finansowych i zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu KRASP upoważniony jest Przewodniczący lub zastępca Przewodniczącego i Sekretarz Generalny działający wspólnie.
2. W szczególnych przypadkach Przewodniczący KRASP może upoważnić inną osobę do zaciągania zobowiązań finansowych w określonych kwotowo granicach oraz podpisywania dokumentów finansowych.

§ 45

Przewodniczący KRASP ustala zasady rachunkowości.

Sprawy majątkowe i finansowe są uregulowane w obu Statutach w sposób wynikający z ogólnych reguł ustaw o stowarzyszeniach w obu krajach. W Statucie ZRUU eksponowany jest status Organizacji jako organizacji typu non profit co wiąże się z prawodawstwem Ukrainy regulującym działanie takich podmiotów. Rodzi to skutki dla ZRUU przedstawione w p. 7.1. Statutu.

Organizacja jest finansowana z opłat wstępnych i składek członkowskich, których wysokość określa Walne Zgromadzenie wraz z trybem ich wpłaty, ale może być finansowana także z innych dobrowolnych wpłat pieniężnych oraz darowizn od szerokiego grona podmiotów krajowych lub zagranicznych będących osobami fizycznymi albo prawnymi.

W Statucie KRASP umieszczono mniej uregulowań w sprawach majątkowych i finansowych. Z przepisów statutowych wynika, że podstawą działania KRASP w obszarze pokrywania kosztów, są składki członkowskie, których wysokość oraz plan rzeczowo-finansowy Instytucji ustala Prezydium.

Zasady dysponowania środkami finansowymi uregulowane w obu Statutach, włączając w to kompetencje Przewodniczącego, można uznać za analogiczne, podobnie jak obowiązki sprawozdawcze w zakresie działalności finansowo-gospodarczej, wobec Walnego Zgromadzenia albo Zgromadzenia Plenarnego odpowiednio, z uwzględnieniem zadań Komisji Rewizyjnej.

Warto odnotować jednak, że w Statucie ZRUU mówi się o obowiązku przedłożenia do zatwierdzenia przez Prezydium - rocznego sprawozdania z audytu. W Statucie KRASP nie ma obowiązku audytowania sprawozdania finansowego a regulacje ograniczają się do przywołania obowiązku działania zgodnie z przepisami o rachunkowości w zakresie zatwierdzania przez Zgromadzenie Plenarne tego sprawozdania. Warto także odnotować, że zasady rachunkowości obowiązujące w KRASP ustala Przewodniczący.

W podsumowaniu uwag do przepisów statutowych w zakresie finansów można odnotować:

- w odniesieniu do treści Statutu ZRUU, szerszy zakres regulacji, z uwzględnieniem działalności gospodarczej oraz ich bardziej szczegółowy charakter, z przywołaniem obowiązujących standardów określonych ustawowo, dotyczących organizacji non profit;
- w odniesieniu do treści Statutu KRASP, zwięzły charakter i ograniczony zakres regulacji, z pominięciem działalności gospodarczej jako źródła środków, albowiem KRASP jej nie prowadzi.

Słowo końcowe

Książka „Misja, społeczna rola i kultura instytucjonalna Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Sztuka rektorstwa, kontekst systemowy i dokonania KRASP” została pierwotnie napisana jako Wydawnictwo Jubileuszowe z okazji 25-lecia Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz 20-lecia Fundacji Rektorów Polskich. Rektorzy uznali, że dorobek tych instytucji zasługuje na takie podsumowanie. Pragniemy obecnie przekazać nasze dokonania partnerom i przyjaciółom w rektorstwie z Ukrainy w celu wymiany doświadczeń. Temu celowi dedykujemy niniejsze Wydawnictwo.

Autor jest przekonany, że Polsko-Ukraińska współpraca rektorów realizowana w ramach PP-U dobrze służy Stronom Umowy Trójstronnej z 2017 r. Intencją KRASP i FRP jest kontynuowanie naszego Projektu przy poparciu obu naszych rządów, wbrew ograniczeniom wynikającym z działań wojennych.

Wojna się kiedyś skończy a wolna Ukraina podniesie się ze zniszczeń będących jej następstwem. Wkroczy na nowe ścieżki swego rozwoju także ukraińskie szkolnictwo wyższe i nauka. Nasze instytucje, KRASP i FRP pragną wspierać uczelnie ukraińskie w tych działaniach.

Bibliografia

1. EUA membership brochure | <https://eua.eu/about/who-we-are.html>
– dostęp z dnia 2023.02.27
2. Statut KRASP uchwalony przez Zgromadzenie Plenarne KRASP w dniu 13 października 2011 r., ze zmianami dokonanymi w dniu 26 maja 2012 r., w dniu 23 listopada 2012 r., w dniu 18 listopada 2016 r., w dniu 16 listopada 2018 r. oraz w dniu 6 grudnia 2019 r.
3. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668 ze zm.) | <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/U/D20181668Lj.pdf> – dostęp z dnia 2023.02.27
4. Ustawa Prawo o Stowarzyszeniach (Dz. U. 1989 Nr 20 poz. 104) | <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19890200104/U/D19890104Lj.pdf> – dostęp z dnia 2023.02.27
5. Woźnicki J., Misja, społeczna rola i kultura instytucjonalna Konferencji Rektorów
6. Akademickich Szkół Polskich, Wyd. KRASP, FRP, UJ, Kraków 2022 | <https://frp.org.pl/images/publikacje/publication/jw.misja%20krasp25.pdf>
7. Закон України від 22.03.2012 Про громадські об'єднання № 4572-Vi | <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17> (dostęp z dnia 2023,02,27)
8. Статут Громадської організації «Спілка ректорів закладів вищої освіти України» (нова редакція), 2021 р. | http://zvo.knu.ua/uploads/p_41_61059629.pdf
– tłumaczenie z języka ukraińskiego – Statut ZRUU

O autorze

**Prof. dr hab.
JERZY WOŹNICKI**

Profesor na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej, a w latach 1996–2002 jej rektor. Przewodniczący Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2014-17), prezes Fundacji Rektorów Polskich (2002-), dyrektor Instytutu Społeczeństwa Wiedzy (2003-), przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (1999-2002) i członek Prezydium KRASP (1997-), Przewodniczący Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP (2016-), Lider Zespołu „Ustrój i zarządzanie w szkolnictwie wyższym” w 2017 r., w pracach Rady Narodowego Kongresu Nauki. Od 2015 r. członek Europejskiej Akademii Nauk i Sztuk w Sekcji V „Nauki Społeczne, Prawo i Ekonomia” Główny autor, przewodniczący zespołu oraz przedstawiciel Prezydenta RP jako wnioskodawcy w pracach parlamentarnych nad ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r. a także ram legislacyjnych polityki edukacyjnej i naukowej państwa. Lider programowy oraz wykładowca łącznie 27 Szkół FRP Zarządzania strategicznego w szkolnictwie wyższym dla rektorów, kanclerzy i kwestorów w okresie 2005-2022. Od 2018 roku Lider projektu Polsko-Ukraińskiego MEiN-PW pn. Polsko-ukraińska współpraca instytucji przedstawicielskich reprezentujących rektorów na rzecz doskonalenia działania uczelni. Autor lub redaktor ponad 120 publikacji, w tym kilkudziesięciu monografii naukowych dotyczących zarządzania uczelniami oraz prawnych uwarunkowań działania szkolnictwa wyższego. Pomysłodawca i główny autor Kodeksu KRASP Dobre praktyki w szkołach wyższych KRASP. Redaktor naukowy i współautor Komentarza do ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Wydawnictwo Wolter Kluwer, 2019.

ZEZWAŁA SIĘ NA KOPIOWANIE, DYSTRYBUCJĘ, WYŚWIETLANIE
I UŻYTKOWANIE DZIEŁA I WSZELKICH JEGO POCHODNYCH
POD WARUNKIEM UMIESZCZENIA INFORMACJI O TWÓRCY.

OPRACOWANIE GRAFICZNE
I SKŁAD

workshop².pl